

ชื่อเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมารับยารักษาวัณโรคต่อเนื่องของผู้ป่วยวัณโรค ปอดรายใหม่

สถาบันโรคทรวงอก

ผู้วิจัย นางสาวยุพดี ชัยศิริประเสริฐ และคณะ

บทคัดย่อ

สถานการณ์วัณโรคของประเทศไทยยังเป็นปัญหาที่มีความสำคัญทางสาธารณสุข ปัจจุบันพบปัญหาผู้ป่วยไม่ได้รับการรักษาครบทุกคน ปัญหาการขาดยา และมีแนวโน้มการพบผู้ป่วยรายใหม่มากขึ้น ผู้ป่วยวัณโรค มากกว่าร้อยละ 50 อาศัยอยู่ในเขตเมืองใหญ่ จำนวนประชากรมาก อาศัยอยู่ในสถานที่แออัด มีการเคลื่อนย้ายของประชากรเพื่อมาใช้แรงงาน ศึกษาเล่าเรียน และประกอบอาชีพ ก่อให้เกิดจำนวนผู้ป่วยรายใหม่เพิ่มขึ้น ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขจึงให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหา วัณโรค และได้เร่งรัดเน้นการควบคุมการระบาดของโรค

วัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมารับยารักษาวัณโรคต่อเนื่องของผู้ป่วยวัณโรคปอด (2) ปัจจัยการเข้าถึงบริการที่มีผลต่อการมารับยารักษาวัณโรคต่อเนื่อง (3) แรงสนับสนุนจากครอบครัว และแพทย์/พยาบาลที่มีผลต่อการมารับยารักษาวัณโรคต่อเนื่อง (4) โรคร่วมและอาการแพ้ยาที่มีผลต่อการมารับยารักษาวัณโรคต่อเนื่อง (5) คะแนนความรู้เรื่องโรค และการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยวัณโรคที่มีผลต่อการมารับยารักษาวัณโรคต่อเนื่องและ (6) ปัจจัยที่ร่วมทำนายการมารับยารักษาวัณโรคต่อเนื่องของผู้ป่วยวัณโรคปอด โดยเป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่ขึ้นทะเบียนรักษาวัณโรค ที่มาตรวจรักษาคลินิกวัณโรคปอด สถาบันโรคทรวงอก ระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน 2559 จำนวน 132 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ Fisher Exact test และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Logistic regression)

ผลการวิจัยพบว่า 1)สถานภาพสมรส ภูมิลำเนา และคำแนะนำเมื่อมีปัญหาด้านสุขภาพ/การรักษาพยาบาล ที่มีความสัมพันธ์ต่อการมารับยารักษาวัณโรคต่อเนื่องของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2)คำแนะนำเมื่อมีปัญหาสุขภาพ/การรักษาพยาบาลที่มากและเพียงพอสามารถร่วมทำนายการมารับยารักษาวัณโรคต่อเนื่องของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถทำนายปัจจัยที่มีผลต่อการมารับยารักษาวัณโรคต่อเนื่องของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ได้ร้อยละ 97.0

คำสำคัญ : ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่, รับยารักษาวัณโรคต่อเนื่อง, ขาดยาในระยะเข้มข้น, ขาดยาระยะต่อเนื่อง